

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060304

DOM
2017-06-15
Stockholm

Mål nr
M 1279-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-02-06 i mål nr M 4752-16, se bilaga A

KLAGANDE

Sveaskog Timber AB, 556027-0703
105 22 Stockholm

Ombud: Jur.kand. OM

MOTPART

Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun
312 80 Laholm

SAKEN

Föreläggande om kompletterande undersökning och utredning på fastigheterna
XXX m.fl. i Laholms kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd.
2. Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens och länsstyrelsens avgöranden i den del de avser strecksatserna 2–4 i punkten 2 i Miljö- och byggnadsnämndens i Laholms kommuns föreläggande den 2 maj 2016, dnr 2006-1944 Mi, och återförvisar målet i den delen till länsstyrelsen för fortsatt handläggning.

Dok.Id 1348189

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		

BAKGRUND

På fastigheterna XXX och XXY i Laholms kommun har det tidigare drivits en plantskola. I plantskoleverksamheten användes olika bekämpningsmedel, däribland DDT. Den 2 maj 2016 förelade Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun SSP Skogsplantor AB (SSP) att dels utföra vissa utredningar och bedömningar avseende den norra deponin inom plantskolans område (punkten 1 och första strecksatsen i punkten 2), dels komplettera befintlig riskbedömning med vissa utredningar och bedömningar avseende de fält där DDT spridits samt med vilken riskreducering som krävs för vissa angivna scenarier (strecksatserna 2–4 i punkten 2). SSP överklagade föreläggandet till länsstyrelsen och därefter till mark- och miljödomstolen, vilka endast ändrade tidpunkten för fullgörande av nämndens föreläggande. Den 9 november 2016 uppgick SSP i Sveaskog Timber AB (Sveaskog) genom fusion. Sveaskog har nu endast överklagat mark- och miljödomstolens dom såvitt avser strecksatserna 2–4 i punkten 2 i nämndens föreläggande.

I Mark- och miljööverdomstolen har fråga uppkommit om länsstyrelsen och mark- och miljödomstolen haft tillgång till två rapporter som åberopats i samtliga instanser. Mark- och miljööverdomstolen har därför gett parterna möjlighet att yttra sig i frågan om det på grund av förfarandefel finns anledning att undanröja och återförvisa målet.

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Sveaskog har yrkat att målet i överklagad del ska återförvisas till länsstyrelsen för fortsatt handläggning.

Nämnden har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Parterna har i nu aktuella delar uppgett bl.a. följande:

Sveaskog

Bolaget har ifrågasatt om de åtgärder som har förelagts i strecksatserna 2–4 i punkten 2 är miljömässigt motiverade, eftersom den information som bolaget har förelagts att ta fram framgår av Golder Associates rapport *Våxtorps plantskola – miljö- och hälso-riskbedömning*, daterad den 7 juni 2010, och Tyréns rapport *Utvärderingsrapport – Utökad provtagning Våxtorp plantskola*, daterad den 26 februari 2015. Det framgår av Mark- och miljööverdomstolens tjänsteanteckningar och e-postkorrespondens med nämnden att varken länsstyrelsen eller mark- och miljödomstolen har haft tillgång till rapporterna, trots att bolaget gett in dem till kommunen och hänvisat till dem i samtliga överklaganden. Om underinstanserna hade tagit del av rapporterna skulle de ha förstått att de förelagda åtgärderna redan har utförts. Underinstansernas underlåtenhet att ta del av rapporterna har alltså inverkat på målets utgång. Målet bör därför återförvisas för fortsatt behandling.

Nämnden

Prövningsmyndigheten ska bedöma om tillgängliga handlingar är tillräckliga för att avgöra ärendet eller om ytterligare handlingar behöver inhämtas. Eftersom ett tidigare beslut avseende krav på ytterligare provtagning överklagats till högsta instans, bör länsstyrelsen och mark- och miljödomstolen ha haft tillgång till tidigare handlingar.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd och tar upp målet till omedelbart avgörande.

SSP har uppgått i Sveaskog genom fusion. Det innebär att Sveaskog har övertagit samtliga SSP:s rättigheter och skyldigheter samt att det är Sveaskog som numera är part i målet och skyldigt att följa det i målet aktuella föreläggandet (jfr bl.a. 23 kap. 26 § aktiebolagslagen [2005:551], RH 1996:48 och MÖD 2006:36). Sveaskog och SSP benämns nedan gemensamt bolaget.

I strecksatserna 2–4 i punkten 2 i nämndens beslut har bolaget förelagts att utföra vissa utredningar. Bolaget har i samtliga instanser påstått att nämnda åtgärder inte behövs på grund av att de utredningar som bolaget tidigare har utfört är tillräckliga och har uttryckligen hänvisat till rapporterna från Golder Associates och Tyréns, vilka otvistigt har getts in till nämnden. En fråga som såväl länsstyrelsen som mark- och miljödomstolen har haft att pröva var alltså om de förelagda åtgärderna behövdes för tillsynen eller om de utredningar som bolaget redan utfört och gett in till nämnden var tillräckliga (26 kap. 21 § miljöbalken). För att kunna överpröva nämndens beslut och pröva bolagets samtliga invändningar var det alltså nödvändigt för länsstyrelsen och mark- och miljödomstolen att ta del av de åberopade rapporterna.

Eftersom de åberopade rapporterna inte fanns med i den underrättsakt som översänts till Mark- och miljööverdomstolen i samband med överklagandet, har Mark- och miljööverdomstolen kontaktat underinstanserna. Genom det som har framkommit vid dessa kontakter är det utrett att nämnden inte har skickat över rapporterna till länsstyrelsen i samband med överklagandet samt att varken länsstyrelsen eller mark- och miljödomstolen har inhämtat rapporterna eller tagit del av dem vid sina respektive prövningar. Länsstyrelsens och mark- och miljödomstolens underlåtenhet i det här avseendet är ett handlägningsfel som har inverkat på målets utgång och som inte utan olägenhet kan avhjälpas i Mark- och miljööverdomstolen. Länsstyrelsens och mark- och miljödomstolens avgöranden ska därför undanröjas i den nu överklagade delen, dvs. såvitt avser strecksatserna 2–4 i punkten 2 i nämndens föreläggande, och målet ska i den delen återförvisas till länsstyrelsen för fortsatt handläggning (jfr prop. 1995/96:115 s. 122 och 50 kap. 28 § rättegångsbalken).

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Per-Anders Broqvist, tekniska rådet Anna-Lena Rosengården, hovrättsrådet Margaretha Gistorp (deltar inte i beslutet om prövningstillstånd) och tf. hovrättsassessorn Elin Samuelsson, referent.

Föredragande har varit Vilma Herlin.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-02-06
meddelad i
Vänernsborg

Mål nr M 4752-16

KLAGANDE

SSP Skogsplantor AB, 556477-5327
694 36 Hallsberg

Ombud: Bolagsjurist OM
Sveaskog
105 22 Stockholm

MOTPART

Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun
Stadshuset
312 80 Laholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Hallands läns beslut av den 24 november 2016 i ärende nr 505-4053-16, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande om kompletterande undersökning och utredning på fastigheterna XXX m.fl. i Laholms kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen ändrar tiden för fullgörande av föreläggandet till sex månader (första punkten i föreläggandet) respektive nio månader (andra punkten i föreläggandet) efter det att domen vunnit laga kraft.

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet i övrigt.

Dok.Id 351273

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänernsborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: vanernsborgs.tingsratt@dom.se	0521-27 02 30	måndag – fredag 08:00-16:00 -

BAKGRUND

Miljö- och byggnadsnämnden i Laholms kommun förelade den 2 maj 2016, dnr 2006-1944 Mi, SSP Skogsplantor AB att:

1. Senast 6 månader från delgivningen av föreläggandet ha låtit undersöka och utreda den norra deponin inom plantskolans område. Undersökningen och utredningen ska omfatta provtagning av deponin och syfta till att utgöra ett underlag för att kunna riskbedöma denna. Provtagningen ska minst omfatta grundvatten- och markprovtagning. En provtagning ska redovisas för miljökontoret innan provtagningen utförs, dock senast 3 månader från delgivningen av föreläggandet.
2. Senast 9 månader från delgivningen av föreläggandet ha kompletterat befintlig riskbedömning med:
 - en bedömning av resultaten som framkommer vid provtagning av den norra deponin inom området
 - en utredning och bedömning av de uppmätta bekämpningsmedelhalternas effekter på marklevande växter, djur och mikroorganismer inom plantskolans område på de fält där DDT spridits. Utredningen ska även klargöra hur bekämpningsmedelsresterna bioackumuleras uppåt i näringskedjan och vilken påverkan det blir av detta.
 - en utredning om förändringar som kan ske över tid och som minst omfattar upptag av bekämpningsmedelsrester i ved vid plantering av skog, framtida grävarbeten eller ändrad markanvändning på de fält där DDT har spridits.
 - vilken riskreducering som krävs inom plantskolans verksamhetsområde för att:
 - utan miljö- och hälsorisker möjliggöra boende och odling
 - människor tillfälligt ska kunna vistas i området
 - upprätthålla en nivå som är hållbar för markekosystemen

SSP Skogsplantor AB överklagade nämndens beslut, varefter Länsstyrelsen i Hallands län den 24 november 2016 beslutade att ändra nämndens beslut på så sätt att föreläggandets första punkt ska uppfyllas senast sex månader efter det att

länsstyrelsens beslut vunnit laga kraft och att fullgörandet av föreläggandets andra punkt ska ske senast nio månader efter det att länsstyrelsens beslut vunnit laga kraft. Vidare upphävde länsstyrelsen nämndens beslut i den del det avser föreläggandet om att utreda vilken riskreducering som krävs inom plantskolans verksamhetsområde för att upprätthålla en nivå som är hållbar för markekosystem. I övrigt avslog länsstyrelsen överklagandet.

YRKANDEN M.M.

SSP Skogsplantor AB har överklagat länsstyrelsens beslut och i första hand yrkat att domstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, ska upphäva kommunens föreläggande. I andra hand har bolaget yrkat, för det fall domstolen finner att det föreligger en skyldighet att vidta undersökningar, att tidpunkten för när föreläggandet ska ha fullgjorts bestäms till sex månader (första punkten i föreläggandet) respektive nio månader (andra punkten i föreläggandet) från ett lagakraftvunnet beslut i ärendet. SSP Skogsplantor AB har anfört i huvudsak följande som grund för sitt yrkande.

Inledning

Enligt 10 kap 4 § miljöbalken – i dess lydelse före den 1 augusti 2007 – är en efterbehandlingsansvarig skyldig att i *skälig* omfattning utföra eller bekosta de efterbehandlingsåtgärder som på grund av föroreningar behövs för att förebygga, hindra eller motverka att skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Som framgår av den nu aktuella bestämmelsen är ansvaret att avhjälpa en förorening enligt den nu aktuella bestämmelsen begränsat till att gälla *skäliga* åtgärder eller kostnader. I ett första steg ska det inom ramen för skälighetsbedömningen avgöras vilka eventuella efterbehandlingsåtgärder som är miljömässigt motiverade och rimliga från kostnadssynpunkt (Bengtsson m.fl., *Miljöbalken – en kommentar*, kommentaren till 10 kap 4 §). I detta sammanhang ska det tas ställning till vilka typer av föroreningar och vilka föroreningsnivåer som bör utlösa efterbehandlingsåtgärder, hur omfattande efterbehandlingen bör vara och vilka eventuella kvarvarande föroreningsrisker som kan accepteras och vilken typ

av efterbehandlingsåtgärder som bör användas m.m. Det är nyttan av detta från hälso- och miljösynpunkt som bör vägas mot kostnaderna för åtgärderna. Skälighetsbedömningen handlar sålunda i korthet om att väga miljönyttan med en undersökning eller en utredning mot kostnaden för en sådan undersökning eller utredning.

I avgörandet MÖD 2010:19 bedömde domstolen att det inte var skäligt att ålägga den ansvarige att vidta åtgärder till den del som dessa avsåg åstadkomma en förädling av området till nivån för känslig markanvändning; marken skulle i målet användas för bostadsbebyggelse men hade tidigare använts för industriändamål. Denna förädling av marken ansågs således inte vara skälig att åstadkomma. Denna förädling av marken ansåg således inte vara skälig att åstadkomma. I avgörandet framhöll domstolen att:

”Miljö- och hälsoskyddsnämndens föreläggande innebär att Statens Järnvägar föreläggs att, där inte annat särskilt anges, åtgärda marken så att de riktvärden som anges i Naturvårdsverkets rapport 4638 klaras för känslig markanvändning inom typområde 1 enligt bilaga 2 till beslutet. Anledningen till att området som har använts för järnvägs- och bussverksamhet ska efterbehandlas till en nivå för känslig markanvändning, är att kommunens exploatering av området till bostäder m.m. har varit utgångspunkten vid bedömningen av vilka saneringsåtgärder som varit erforderliga. Det framgår av utredningen att om området används för fortsatt industriellt ändamål uppgår mängden jord som behöver forslas bort till betydligt mindre mängder än vad som måste tas bort för att klara riktvärdet för känslig markanvändning.

Vid en bedömning av vilka saneringsåtgärder som kan anses vara miljömässigt motiverade och skäliga finner Miljööverdomstolen att det inte är skäligt att ålägga Statens Järnvägar att vidta saneringsåtgärder till den del som dessa avser att åstadkomma en förädling av området till nivån för känslig markanvändning. Föreläggandet behöver därför ändras i denna del.”

Dessutom får ju som bekant, enligt 26 kap 9 § miljöbalken, en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att miljöbalkens bestämmelser ska följas. Emellertid får, i linje med bestämmelsen i 10 kap 4 § miljöbalken, mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet inte tillgripas.

Laholm kommun har enligt det nu aktuella förslaget förelagt bolaget att dels genomföra undersökningar i den norra deponin på området, dels komplettera tidigare ingivna riskbedömningar. Laholm kommuns föreläggande är mycket omfattande. I allmänhet verkar det inte som att utgångspunkten för kommunen är den planerade markanvändning som tidigare riskbedömningar baserats på. Laholms kommun synes istället anse att området ska hysa en fullgod markmiljö utan hänsyn till verksamhetshistoriken. En fullständig utredning enligt kommunens föreläggande skulle komma att kosta bolaget drygt 200 000 kr.¹ Åtgärderna enligt kommunens föreläggande är inte miljömässigt motiverade och rimliga ur kostnadssynpunkt.

Plantdeponin

Laholm kommun har enligt den första punkten i föreläggandet förelagt bolaget att genomföra miljötekniska undersökningar i den norra plantdeponin i området, dvs. en deponi där det enbart har deponerats plantor. Dessa undersökningar ska enligt föreläggandet omfatta minst grundvatten- och markprovtagning och syfta till att utgöra ett underlag för att kunna riskbedöma den plantdeponin.

I skälen i beslutet framhåller kommunen att den provtagning som hittills har genomförts på grundvatten och jord vid deponin är bristfällig, bl.a. med beaktande av, som det får förstås, endast har genomförts provtagning i en provtagningspunkt vid respektive deponi. Kommunen menar därför att det finns behov av att komplettera de undersökningar som har genomförts för att kunna genomföra en riskbedömning. Skälen till länsstyrelsens beslut är i denna del minst sagt kortfattade och intetsägande. Länsstyrelsen verkar i beslutet anmärkningsvärt nog överhuvudtaget inte ha beaktat den omständigheten att det i anslutning till deponin redan har genomförts miljötekniska undersökningar, bl.a. ifråga om grundvattnet. Länsstyrelsen har inte ens bemödat sig i beslutet att bemöta dessa tidigare genomföra miljötekniska undersökningar, vilket är minst sagt uppseendeväckande.

I de miljötekniska undersökningar som har genomförts i anslutning till deponin har det påvisats lägre halter av DDT och permetrin i jorden. Dessa halter i jorden vid

¹ Detta totalbelopp baseras på en preliminär offert från Tyréns. Den totala kostnaden för deponidelen uppgår till knappt 100 000 kr och den totala kostnaden för fältdelen uppgår till drygt 100 000 kr.

den norra deponin överstiger visserligen det beräknade generella riktvärdet för markmiljö. Det är dock viktigt att påpeka att det *inte* har påvisats några bekämpningsmedelsrester i *grundvattnet* i anslutning till den norra deponin. De bekämpningsmedelsrester som påvisats i *sedimenten* vid den norra deponin överstiger dessutom endast marginellt de beräknade gränsvärdena. Dessutom påvisades endast bekämpningsmedelsrester i ett av de fem sedimentprov som tagits vid den norra deponin. Mot denna bakgrund och med beaktande av att inga bekämpningsmedelsrester påvisats i grundvattnet vid den norra deponin måste de eventuella spridningsriskerna för eventuella föroreningar i området betraktas som mycket låga. I motsats till kommunen och länsstyrelsen menar bolaget att det vid dessa förhållanden saknas skäl att genomföra ytterligare provtagningar med avseende på mark eller grundvatten i den norra deponin.

Fälten

I skälen för beslutet har kommunen i den andra strecksatsen i föreläggandets andra punkt framhållit att det generella riktvärdet för markmiljö överskrids på de fält där bekämpningsmedel har använts. Kommunen har i detta sammanhang framhållit att det inte har framtagits någon utförligare riskbedömning för markmiljön och att en sådan därför bör tas fram. En sådan riskbedömning bör enligt kommunen omfatta de tänkbara scenarion att marken används fritt för jordbruksändamål, som skogsmark, för bostadsbebyggelse eller att marken förblir oanvänd i träda.

Kommunen synes förutsätta att bolaget ska vidta mycket omfattande åtgärder utifrån ett antagande om en förändring i markanvändningen. Laholms kommun synes även förutsätta att det ska ske en viss förädling av området, bl.a. för bostadsbebyggelse och att bolaget direkt eller indirekt ska bekosta en sådan förädling. Så är givetvis inte fallet (se bl.a. MÖD 2010:19). Bolaget har med andra ord inte för avsikt att bekosta åtgärder i den mån sådana åtgärder är att betrakta som ett led i en förändrad markanvändning eller en förädling av området. Bolaget har tidigare under ärendets handläggning beskrivit för kommunen hur marken avses att användas fragment.

Kommunens påstående, att det saknas en utförligare riskbedömning samt skälet att det är ”olämpligt” att bolaget inte kompletterar den aktuella riskbedömningen, saknar förklaring. Skälen för länsstyrelsens beslut är anmärkningsvärt nog än mer kortfattande och intetsägande. De riskbedömningar av markmiljön som finns i Golders och Tyréns rapporter är fullt tillräckliga.²

Kommunen har i skälen för beslutet i den tredje strecksatsen i föreläggandet förklarat att kommunen anser att riskbedömningen bör kompletteras med de eventuella förändringar som kan ske över tid. Det huvudsakliga skälet till denna del av föreläggandet är, som det får förstås, att kommunen bedömer att det finns en risk att bekämpningsmedelsrester tas upp av de träd som kan komma att planteras på området och att detta kan utgöra en risk vid avverkning. Laholm kommun understryker att de eventuella riskerna med detta inte har belysts i de tidigare riskbedömningarna och att det därför bör göras.

Denna del av föreläggandet är ett tydligt exempel på de mycket långtgående och onyttiga åtgärder som kommunen anser att bolaget bör genomföra och bekosta på området. Denna del av föreläggandet synes också vara grundat på en felaktig föreställning om vissa bekämpningsmedel och dess egenskaper hos kommunen och tydligen även hos länsstyrelsen. Skälen för länsstyrelsens beslut i det sista stycket i denna del är till och med än mer svårförståeligt än skälen för kommunens beslut.

Det mest framträdande bekämpningsmedlet på plantskoleområdet är DDT. Som kommunen och länsstyrelsen förutsätts känna till är detta ett bekämpningsmedel som binds hårt till jorden och som är hydrofob. I allmänhet bedöms inte upptag av denna typ av hydrofoba ämnen ske i någon större omfattning i växter. Ett uppdrag skulle kunna ske till rötterna, men därifrån sker en väldigt liten förflyttning inom växten. Detta bekämpningsmedel tas vid de nu aktuella föroreningsnivåerna med andra ord i allmänhet inte upp av växter, i synnerhet inte med tanke på att DDT binds allt hårdare till jordpartiklarna med tiden. En eventuell risk vid avverkning är

² Golder Associates, *Våxtorp plantskola – miljö- och hälsoriskbedömning*, den 7 juni 2010, s. 14-17 och s. 20-31 samt Tyréns, *Utökad provtagning Våxtorp plantskola – utvärderingsrapport*, den 26 februari 2015, s. 22-26.

med andra ord närmast obefintlig. SSP Skogsplantor AB har tidigare analyserat majsblast som odlats på området. I dessa växter har DDT-rester påvisats. Med beaktande av att det hos kommunen funnits svårigheter att tillgodogöra sig informationen i tidigare utredningar har bolaget i samband med detta överklagande låtit Eurofins framta ett yttrande om risker för upptag av DDT i växtlighet vid föroreningsnivåer som Våxtorp. Utlåtandet visar på att risken för upptag av mätbara DDT-nivåer i ovanjordiska växtdelar är försumbar. För att minska risken för spridning på kort och lång sikt bör området hållas trädbeväxt. Denna åtgärdsrekommendation överensstämmer med den åtgärdsstrategi som bolaget föreslagit under ärendets handläggning hos kommunen.

Laholms kommun har i skälen för den fjärde strecksatsen i föreläggandet förklarat att bolaget ska komplettera den befintliga riskreduceringen i vissa avseenden. Kommunen har i denna del av skälen för beslutet förklarat att bolaget i och för sig redogjort för den riskreducering som kan komma att krävas i en situation där området kommer att planteras med skog. Emellertid menar kommunen att en sådan riskbedömning ska genomföras för en situation där området kommer att bebyggas med bostäder och/eller jordbruk kommer att bedrivas i området, eller för att människor ska kunna vistas tillfälligt inom området. Föreläggandet är i denna del svårförståeligt, bl.a. mot bakgrund av de riskbedömningar som bolaget låtit genomföra tidigare.

I den fjärde strecksatsen, första punkten, efterfrågar kommunen underlag för vilken riskreducering som krävs för att utan miljö- och hälsorisker möjliggöra boende och odling inom området. SSP Skogsplantor AB ställer sig högst frågande till detta eftersom det redan har gjorts. Golder genomfördes, som kommunen framhållit i föreläggandet, en miljö- och hälsoriskbedömning. Slutsatsen från denna miljö- och hälsoriskbedömning sammanfattades i en rapport den 7 juni 2010. I rapportern har Golder beräknat platsspecifika riktvärden för hälsorisker vid en andel av intag av grödor från området på 30 procent respektive 50 procent. Den riskreducering som krävs för ett sådant scenario är således att föroreningshalterna på området understiger de platsspecifika riktvärdena.

I den fjärde strecksatsen, andra punkten, efterfrågar kommunen underlag för vilken riskreducering som krävs för att människor tillfälligt ska kunna vistas i området. Även detta har gjorts och redovistats i Golders riskbedömning. I rapporten framhöll Golder att det inte medför några risker för personer som bor inom plantskoleområdet eller som vistas tillfälligt på området. Golder framhöll i rapporten att:

”Ingen hälsorisk bedöms föreligga för människor som tillfälligt vistas inom plantskolan eller som bor inom eller i närheten av området då de representativa halterna för samtliga aktuella bekämpningsmedel är lägre än de beräknade generella RV för hälsorisk.”³

Golder har alltså i denna riskdömning bedömt att det inte finns några risker för boende eller personer som vistas tillfälligt inom området. Kommunen anser trots detta att bolaget bör genomföra en riskreduceringsbedömning. Föreläggandet är uppenbart obehövligt och därmed inte miljömässigt motiverat och rimligt ur kostnadssynpunkt.

Länsstyrelsen har i denna del av skälen för beslutet förklarat kommunens beslut i markekosystemdelen ska upphävas, men har överhuvudtaget inte förklarat varför länsstyrelsen anser att de två första punkterna i den fjärde strecksatsen inte ska ändras. Länsstyrelsen har helt enkelt underlåtit att ange några som helst skäl för sitt beslut i denna del.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Mark- och miljödomstolen har gått igenom utredningen i målet samt övervägt vad SSP Skogsplantor AB har anfört i sitt överklagande till domstolen. Domstolen instämmer i de skäl som länsstyrelsen har angett för sitt beslut och finner det rimligt att ställa krav på bolaget att kompletterande undersökning och utredning av norra

³ Golder Associates, *Våstorp plantskola – miljö- och hälsoriskbedömning*, den 7 juni 2010, s. 23 och 31.

deponin inom plantskolans område utförs i enlighet med myndighetens beslut. Domstolen har även gjort bedömningen att redovisningen av den utredning som länsstyrelsen har vidtagit är tillräcklig. Skäl att ändra underinstansens beslut föreligger därmed inte.

Eftersom målet nu har överprövats finns skäl att flytta fram den tidpunkt då föreläggandet senast ska uppfyllas. Domstolen flyttar därmed fram tiden för fullgörande av föreläggandets första punkt till sex månader efter det att denna dom har vunnit laga kraft och fullgörandet av föreläggandets andra punkt till nio månader efter det att denna dom har vunnit laga kraft.

Överklagandet i övrigt ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 27 februari 2017.

Christina Olsen Lundh

Jolanta Green

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Christina Olsen Lundh, ordförande, och tekniska rådet Jolanata Green. Föredragande har varit beredningsjuristen Matilda Karlsson.